

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3860/2021
29.03.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужилаца АА и ББ, обе из ..., против тужених ВВ, власника Самостане трговинске радње комисион „ГГ“, чији је пуномоћник Топлица Младеновић, адвокат из ..., Акционарског друштва за промет и услуге „ДД“ чији је пуномоћник Јелена Пантовић, адвокат из ... и ЂЂ власника Самосталне трговинске радње комисион „ЕЕ“ ..., чији је пуномоћник Топлица Младеновић, адвокат из ..., ради стицања без основа, одлучујући о ревизији тужила изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 698/20 од 28.01.2021. године, у седници већа одржаној дана 29.03.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ као неосноване ревизије тужила, изјављене против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 698/20 од 28.01.2021. године.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужила за накнаду трошкова поступка поводом изјављене ревизије.

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев тужених ВВ, власника Самосталне трговинске радње комисион „ГГ“ ... и ЂЂ, власнице Самосталне трговинске радње комисион „ЕЕ“, за накнаду трошкова поступка поводом одговора на ревизију.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крагујевцу П 50/16 од 02.10.2019. године, изреком под 1, одбијен је тужбени захтев тужила којим су тражиле да суд обавезе туженог ВВ власника СЗТР комисион „ГГ“, као предузетника, да тужили АА, исплати на име главног дуга износ од 2.704.408,34 динара са законском затезном каматом почев од 01.1.2018. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате (на износ главног дуга од 2.704.408,34 динара до 30.10.2018. године, као дана вештачења) износ од 1.348.894,43 динара, а тужили ББ исплати на име главног дуга износ од 2.288.345,52 динара, са законском затезном каматом почев од 01.11.2018. године и на име обрачунате законске

затезне камате (на износ главног дуга од 2.288.345,52 динара до 30.10.2018. године као дана вештачења) износ од 1.141.372,21 динар, до исплате, а све на име неоснованог коришћења објекта број 1 на кп бр. .../... КО ..., Улица ... број ... у ..., уписан у лн бр. ... и то дела објекта који се налази на југоисточној страни зграде, са леве стране гледано са улице у површини од 62,04 м², у периоду од 10.05.2009. године до 10.03.2012. године, као неоснован. Изреком под 2, одбијен је тужбени захтев тужила којим су тражиле да суд обавезе туженог ВВ, власника СЗТР комисион „ГГ“ ..., и туженог Акционарско друштво за промет и услуге „ДД“ ..., да тужили АА солидарно исплате на име главног дуга износ од 1.010.945,95 динара, са законском затезном каматом почев од 01.11.2018. године до коначне исплате и на име обрачунате законске затезне камате (на износ главног дуга од 1.010.945,95 динара до 30.10.2018. године, као дана вештачења) износ од 480.702,50 динара, а тужили ББ солидарно исплате на име главног дуга износ од 855.415,81 динар са законском затезном каматом почев од 01.11.2018. године, до коначне исплате и на име обрачунате законске затезне камате (на износ главног дуга од 855.415,81 динара до 30.10.2018. године као дана вештачења) износ од 406.748,27 динара, све на име неоснованог коришћења објекта описаног у изреци под 1. Изреком под 3, одбијен је тужбени захтев тужила којим су тражиле да суд обавезе туженог ЂЂ ПР власника трговинске радње „ЕЕ“, ... и туженог АД „ДД“ ... да тужили АА солидарно исплате на име главног дуга износ од 2.219.462,09 динара, са законском затезном каматом почев од 01.11.2018. године до коначне исплате и на име обрачунате законске затезне камате (на износ главног дуга од 2.219.462,09 динара до 31.10.2018. године, као дана вештачења) износ од 791.515,35 динара, а тужили ББ солидарно исплате на име главног дуга износ од 1.878.006,38 динара са законском затезном каматом почев од 01.11.2018. године до исплате и на име обрачунате законске затезне камате (на износ главног дуга од 1.878.006,38 динара до 30.10.2018. године као дана вештачења) износ од 669.743,76 динара, све на име неоснованог коришћења објекта описаног у изреци под 1, у периоду од 01.04.2013. године до дана подношења тужбе, као неоснован. Изреком под 4, обавезане су тужиле да туженима солидарно исплате трошкове парничног поступка и то туженима ВВ власнику СТР комисион „ГГ“, ... и ЂЂ власнику СТР комисион „ЕЕ“, ... износ од 752.920,00 динара а туженом АД „ДД“ ... износ од 521.920,00 динара, у року од 15 дана од пријема отправка пресуде под претњом принудног извршења, а у случају неиспуњења у наведеном року, са законском затезном каматом почев од дана извршности пресуде, до исплате.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 698/20 од 28.01.2021. године, изреком под 1, обијена је као неоснована жалба тужила АА из ... и ББ из ... и потврђена пресуда Вишег суда у Крагујевцу П 50/16 од 02.10.2019. године. Изреком под 2 одлучено је да свака странка сноси своје трошкове другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другостепеном поступку, тужиле су благовремено изјавиле ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Тужени ВВ, власник СЗТР комисион „ГГ“ ... и ЂЂ власник трговинске радње „ЕЕ“, ... су одговорили на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија неоснована.

У спроведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Нижестепени судови су утврдили да је предметни локал решењима тада надлежних Комисија за национализацију од 16.11.1959. године, 25.01.1960. године, одузет уз накнаду од правног претходника тужила ЖЖ, применом Закона о национализацији најамних зграда и грађевинског земљишта, чиме је прешао у друштвену својину са правом коришћења и располагања општине Крагујевац, која га је, уз сачињавање записника, у децембру 1963. године, предала на управљање стамбеном органу НОО Крагујевац, чиме су решења о национализацији у потпуности извршена, а потом га је уговором од 18.12.1970. године, пренела на бесплатно коришћење РО „33“ са забраном отуђења другом лицу, потом предузећу „ИИ“ које је након продаје променило назив и послује као АД „ДД“ ..., које је, поводом својинских права, успело у спору са Холдинг компанијом „ЈЈ“ (која је локал, као тадашњи корисник, 2009.године дала на коришћење власнику радење „ГГ“ по уговору о пословној сарадњи која је трајала до 2013. године), па је, по ступању у државину, АД „ДД“, локал издао у закуп, по уговору од 19.03.2012. године, ВВ власнику СТР комисион „ГГ“ а потом ЂЂ по уговору о закупу од 19.03.2013. године, која је у том локалу обављала пословну делатност преко СТР комисион „ЕЕ“ ... и из њега се иселила пре 2016.године. Оба закупца су редовно измиривала своје уговорне обавезе. Након спроведене национализације, правни претходник тужила је остао уписан у земљишним књигама као власник зграде у којој се локал налази, па су сада и тужиле у катастру непокретности уписане као сувласнице на објекту број 1, кп.бр .../... који се састоји од приземља и спрата, и то АА са уделом од 13/24 а ББ са уделом од 11/24 и као носиоци права коришћења са истим уделима на земљишту кп бр. .../... у површини од 4 ара и 39 м2, које је државна својина. Наведени локал је правноснажним решењем Агенције за реституцију, подручна јединица Крагујевац од 11.04.2016. године, враћен тужилама као правним следбеницима бившег власника, с тим што је одређено да им се у државину враћа по истеку 01.04.2018. године, као датума до којег траје уговор о закупу пословног простора од 19.03.2013. године закључен између власника радње „ЕЕ“ као закупца и предузећа „ДД“ као закуподавца. Правноснажном пресудом Основног суда у Крагујевцу 2П 3471/13 од 19.05.2014. године, одбијен је тужбени захтев тужиоца АД „ДД“ ... да се према туженима АА и ББ утврди да је власник спорне пословне просторије, а пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 3459/17 од 17.01.2018. године, одбијен је тужбени захтев тужила АА и ББ, којим су тражиле да се тужени ВВ исели из предметног локала.

На основу овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су, супротно ревизијским наводима, правилно закључили да је предметна непокретност из режима приватне својине, по самом закону прешла у друштвену, без обзира на чињеницу да је правни претходник тужила остао уписан као власник, јер ни он ни тужиле нису имали нити вршили било каква својинска овлашћења на њој, већ општина Крагујевац, као

друштвено-правни субјект, да сходно одредби члана 28. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу и садржини решења Агенције за реституцију којом је одређено да се предметни пословни простор враћа тужилама у државину по истеку рока закупа, 01.04.2018. године, тужиле део својих овлашћења, држање и коришћење предметног локала могу вршити тек од тог датума, јер пуно право својине (да ствар држе, користе и њом располажу) могу имати по протеклу три године од наведеног датума или од датума извршности решења Агенције о враћању одузете имовине, да су тужени ВВ, власник радње „ГГ“ ... и ЂЂ власник радње „ЕЕ“, локал користили по пуноважном правном основу. Тужиле би, по правноснажности решења Агенције за реституцију од 11.04.2016. године, имале основ за потраживање накнаде за коришћење предметног локала од тог момента, у складу са одредбом члана 20. став 3. тог закона, али како се тужена власница радње „ЕЕ“ ..., као закупац, иселила из локала пре 2016. године, потраживање тужила је неосновано у целисти.

Супротно ревизијским наводима, тужиле ни у смислу члана 14. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу, немају основ да потражују износе закупнине од тужених ЂЂ и ВВ, власника наведених радњи, који су плаћали закупнину тадашњем кориснику АД „ДД“ ..., без обзира што су биле уписане у јавним књигама као власнице предметног локала. Ово због тога што је одредбом члана 20. Закона о основама својинскоправних односа, прописано да се право својине стиче по самом закону, на основу правног посла или наслеђивањем (став један) и одлуком државног органа, на начин и под условима одређеним законом (ст. 2.). С обзиром да је основ стицања, односно враћања права својине тужилама, решење Агенције за реституцију, ранији упис права својине у катастру непокретности је деклараторног карактера, јер је спорни локал наведеним решењима био национализован и одузет уз накнаду, од правног претходника тужила и по самом закону прешао из приватне у друштвену својину са правом коришћења и располагања у корист друштвено-политичке заједнице, тако да правни претходник тужила а потом и тужиле на њему нису имале било каква својинска овлашћења. Следи наведених одредби Закона о враћању одузете имовине и обештећењу и садржине наведеног решења Агенције за реституцију РС, подручне јединице Крагујевац од 11.04.2016. године, тужиле су део својих овлашћења – држања и коришћења ствари могле вршити тек од 01.04.2018. године, а право пуне својине тек по истеку рока од три године од дана извршности наведеног решења, па су тужени имали правни основ за коришћење предметне непокретности, без обзира на то у чијем је она власништву, због чега нису дужни да плаћају накнаду тужилама.

Из наведених разлога, нижестепени судови су, супротно ревизијским наводима тужила, одлуку засновали на правилној примени материјалног права, одредби члана 14. став 2. и члана 28. став 2. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу и члана 20. Закона о основама својинскоправних односа, па је Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде применом члана 414. став 1. ЗПП.

Трошкови поступка на име ангажовања пуномоћника, адвоката за изјављену ревизију тужилама нису признати сходно члану 153. став 2. ЗПП с обзиром да нису успеле у поступку по ревизији, а трошкови ревизијског поступка на име ангажовања

пуномоћника адвоката за састав одговора на ревизију и за судске таксе туженима који су одговорили на ревизију, нису признати, јер нису били нужни, сходно члану 154. ЗПП, па је Врховни касациони суд одлучио као у ставу другом и трећем изреке.

**Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић